Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

z 13. februára 2025 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Poľnohospodárstvo – Spoločná poľnohospodárska politika – Nariadenie (ES) č. 1782/2003 – Režim jednotnej platby – Článok 33 – Nariadenie (ES) č. 795/2004 – Platobné nároky – Možnosť poskytnutia podpory – Článok 15 – Pojem ‚rozdelenie'– Zmenšenie poľnohospodárskych plôch po predbežnom priznaní platobných nárokov – Relevantnosť tohto zmenšenia pre definitívne priznanie pomoci"

Vo veci C-625/23,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko) zo 17. júla 2023 a doručený Súdnemu dvoru 12. októbra 2023, ktorý súvisí s konaním:

Società Agricola Circe di OL Società Semplice

proti

ST, vo vlastnom mene a ako štatutár verejnej obchodnej spoločnosti Agricola Case Rosse di ST,

Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA),

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: podpredseda Súdneho dvora T. von Danwitz, vykonávajúci funkciu predsedu šiestej komory, sudcovia A. Kumin (spravodajca) a I. Ziemele,

generálny advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– ST, vo vlastnom mene a ako štatutár verejnej obchodnej spoločnosti Agricola Case Rosse di ST, v zastúpení: G. M. Masoni, avvocato,

– talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci M. Di Benedetto a E. Feola, avvocati dello Stato,

* Jazyk konania: taliančina.

– Európska komisia, v zastúpení: A. C. Becker a F. Moro, splnomocnené zástupkyne,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu nariadenia Rady (ES) č. 1782/2003 z 29. septembra 2003, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001 (Ú. v. EÚ L 270, 2003, s. 1; Mim. vyd. 03/040, s. 269), ako aj článku 15 nariadenia Komisie (ES) č. 795/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú predpisy na vykonávanie schémy jednotných platieb ustanovenej v nariadení Rady (ES) č. 1782/2003, ktorým sa ustanovujú spoločné predpisy pre schémy priamej podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a určité podporné schémy pre poľnohospodárov (Ú. v. EÚ L 141, 2004; Mim. vyd. 03/044, s. 226).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi na jednej strane spoločnosťou Società Agricola Circe di OL Società Semplice (ďalej len „Società Agricola Circe“) a na druhej strane ST, konajúcim vo vlastnom mene a ako štatutár verejnej obchodnej spoločnosti Agricola Case Rosse di ST (ďalej len „Agricola Case Rosse“), a Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA) (Agentúra pre poskytovanie pomoci v odvetví poľnohospodárstva, Taliansko) vo veci definitívneho priznania platobných nárokov v rámci režimu jednotnej platby spoločnosti Società Agricola Circe.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie č. 1782/2003

3 Nariadenie č. 1782/2003 bolo zrušené nariadením Rady (ES) č. 73/2009 z 19. januára 2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa ustanovujú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 1290/2005, (ES) č. 247/2006, (ES) č. 378/2007 a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1782/2003 (Ú. v. ES L 30, 2009, s. 16).

4 Odôvodnenia 16, 21, 24, 25, 28, 29 a 30 nariadenia č. 1782/2003 uvádzali:

„(16) Identifikácia poľnohospodárskych pozemkov je kľúčovým prvkom správneho používania režimu viazaného na plochu. …

…

(21) Režimy podpory, na ktoré sa vzťahuje Spoločná poľnohospodárska politika, poskytujú priamu podporu príjmov, najmä s cieľom zaistiť poľnohospodárskemu obyvateľstvu primeranú životnú úroveň. Tento cieľ je úzko spojený so zachovaním vidieckych oblastí. Aby sa zabránilo nesprávnemu prideleniu zdrojov spoločenstva, je nutné, aby sa neuskutočnila žiadna platba podpory v prospech poľnohospodárov, ktorí umele vytvorili podmienky vyžadované na vyplatenie takých podpôr.

…

(24) Zlepšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva spoločenstva a rozvoj štandardov v oblasti kvality potravín a životného prostredia nevyhnutne spôsobujú pokles úradných cien poľnohospodárskych produktov a zvýšenie výrobných nákladov pre poľnohospodárske podniky v [Európskom] spoločenstve. Na dosiahnutie týchto cieľov a propagáciu udržateľného a viac tržne orientovaného poľnohospodárstva je potrebné prejsť od podpory produkcie k podpore výrobcov zavedením oddeleného systému podpory príjmov pre každý poľnohospodársky podnik. Hoci sa čiastky skutočne vyplatené poľnohospodárom nezmenia, oddelením sa výrazne zvýši účinnosť podpory príjmov. Je preto vhodné, aby jednotná platba na poľnohospodársky podnik závisela od dodržovania štandardov v oblasti životného prostredia, bezpečnosti potravín, zdravia zvierat a dobrého zaobchádzania so zvieratami, ako aj od udržovania poľnohospodárskeho podniku v dobrom poľnohospodárskom a ekologickom stave.

(25) Uvedený systém by mal zoskupiť určitý počet súčasných priamych platieb, vyplatených poľnohospodárom podľa rôznych režimov, do jednotnej platby, ktorá by sa stanovila na základe predchádzajúcich nárokov v referenčnom období upravených tak, aby sa prihliadalo na úplné uskutočnenie opatrení zavedených v rámci Agendy 2000 a na zmeny výšky podpôr stanovených v tomto nariadení.

…

(28) S cieľom ponechať poľnohospodárom voľnosť, aby si vybrali, čo budú produkovať na svojej pôde, včítane produktov stále podriadených spojenej podpore, a zlepšiť tak ich orientáciu na trh, nemala by sa jednotná platba podmieňovať produkciou konkrétneho produktu. Aby sa však zabránilo narušeniu hospodárskej súťaže, mali by sa niektoré produkty vylúčiť z produkcie na pôde, na ktorú možno poskytnúť podporu.

(29) S cieľom stanoviť čiastku, na ktorú by mal mať poľnohospodár v rámci nového režimu nárok, je vhodné odvolať sa na čiastky, ktoré mu boli poskytnuté počas referenčného obdobia. … Jednotná platba by sa mala stanoviť na úrovni poľnohospodárskeho podniku.

(30) S cieľom uľahčiť prevod práv na prémiu je potrebné rozdeliť celkovú čiastku, na ktorú môže mať poľnohospodársky podnik nárok, na niekoľko častí (platobných nárokov) a spojiť ju s určitým počtom stanovených hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu. Aby sa zabránilo špekulatívnym prevodom, ktoré by viedli ku kumulácii platobných nárokov, ktoré neodpovedajú poľnohospodárskej skutočnosti, je vhodné stanoviť na poskytnutie podpory spojenie medzi nárokmi a určitým počtom hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu, ako aj možnosť obmedziť prevod nárokov v regióne. Mali by sa stanoviť zvláštne ustanovenia na podporu, ktoré nie sú priamo spojené s plochou, s prihliadnutím na zvláštne situácie v chove oviec a kôz.“

5 Článok 1 tohto nariadenia znel takto:

„Toto nariadenie stanovuje:

…

– podporu príjmov poľnohospodárov (ďalej len ‚režim jednotnej platby‘),

…“

6 Článok 2 nariadenia uvádzal:

„Na účely tohto nariadenia sa:

a) ‚poľnohospodárom‘ rozumie fyzická alebo právnická osoba alebo skupina fyzických alebo právnických osôb nehľadiac na právnu formu skupiny a jej členov podľa vnútroštátnych právnych predpisov jednotlivých členských štátov, ktorých poľnohospodársky podnik sa nachádza na území spoločenstva… a ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť;

b) ‚poľnohospodárskym podnikom‘ rozumie celok produkčných jednotiek spravovaných poľnohospodárom, ktoré sa nachádzajú na území toho istého členského štátu;

c) ‚poľnohospodárskou činnosťou‘ rozumie produkcia, chov alebo pestovanie poľnohospodárskych produktov včítane zberu, dojenia, plemenárskej činnosti a chovu zvierat na poľnohospodárskej účely alebo udržovanie pôdy v dobrom poľnohospodárskom a ekologickom stave…

…“

7 Článok 33 nariadenia č. 1782/2003 s názvom „Poskytnutie podpory“ stanovoval:

„1. Poľnohospodári majú prístup k režimu jednotnej platby:

…

3. Ak sa konali fúzie počas referenčného obdobia alebo najneskôr do 31. decembra roku, ktorý predchádza roku použitia režimu jednotnej platby, má poľnohospodár spravujúci nový poľnohospodársky podnik prístup k režimu jednotnej platby za rovnakých podmienok ako poľnohospodári, ktorí spravovali pôvodné poľnohospodárske podniky.

Ak sa počas referenčného obdobia uskutočnilo rozdelenie alebo najneskôr do 31. decembra roku, ktorý predchádza roku použitia režimu jednotnej platby, majú poľnohospodári, ktorí spravujú poľnohospodárske podniky, pomerný prístup k režimu jednotnej platby za rovnakých podmienok ako poľnohospodár, ktorý spravoval pôvodný poľnohospodársky podnik.“

8 Článok 36 ods. 1 tohto nariadenia uvádzal:

„Podpora poskytnutá podľa režimu jednotnej platby sa vyplatí za platobné nároky stanovené v kapitole 3, sprevádzané rovnakým počtom hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu a ktoré sú stanovené v článku 44 ods. 2“

9 Článok 38 uvedeného nariadenia znel takto:

„Referenčné obdobie zahrňuje kalendárne roky 2000, 2001 a 2002.“

10 Kapitola 3 nariadenia č. 1782/2003, nazvaná „Platobné nároky“, obsahovala článok 43 tohto nariadenia s názvom „Stanovenie platobných nárokov“, ktorý v odseku 1 uvádzal:

„Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 48, každý poľnohospodár má nárok na platbu na hektár, ktorý sa vypočíta vydelením referenčnej čiastky trojročným priemerom všetkých hektárov, na ktoré mu vznikol nárok, počas referenčného obdobia, na priame platby, ktorých zoznam je uvedený v prílohe VI.

Celkový počet platobných nárokov sa rovná uvedenému priemernému počtu hektárov.

…“

11 Článok 44 ods. 1 a 2 uvedeného nariadenia stanovoval:

„1. Každý platobný nárok viazaný na hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu, udeľuje právo na výplatu čiastky, ktorá je stanovená platobným nárokom.

2. ‚Hektárom, na ktorý možno poskytnúť podporu‘ sa rozumie akákoľvek poľnohospodárska plocha poľnohospodárskeho podniku, ktorá sa využíva ako orná pôda alebo stály pasienok, okrem plôch, na ktorých sú trvalé kultúry a lesy alebo ktoré sú vyčlenené pre nepoľnohospodársku činnosť.“

Nariadenie č. 795/2004

12 Nariadenie č. 795/2004 bolo zrušené nariadením Komisie (ES) č. 1120/2009 z 29. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na vykonávanie režimu jednotnej platby ustanoveného v hlave III nariadenia Rady (ES) č. 73/2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa ustanovujú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov (Ú. v. EÚ L 316, 2009, s. 1).

13 Odôvodnenia 1, 2, 10 a 11 nariadenia č. 795/2004 uvádzali:

„(1) [Mali by sa] ustanoviť presné predpisy na vykonávanie hlavy III nariadenia [č. 1782/2003], ktorým sa ustanovuje schéma jednotných platieb pre poľnohospodárov,

(2) v záujme jednoznačnosti je vhodné ustanoviť určité definície. Prípadne by sa mali používať definície, ktoré sa už v podobných situáciách uplatňujú a/alebo ktoré sa používajú už celé roky,

…

(10) v záujme zjednodušeného vykonávania schémy jednotných platieb je vhodné, aby sa členským štátom povolilo, aby už v roku, ktorý predchádza prvému roku uplatňovania schémy, začali určovať potenciálnych príjemcov, na ktorých sa schéma vzťahuje, a to najmä v prípade, keď na hospodárstve v dôsledku dedičského konania alebo zákonných zmien, alebo dočasného určenia nárokov na platbu, dôjde k určitým zmenám,

(11) v článku 33 nariadenia [č. 1782/2003] sa poľnohospodárom za určitých okolností povoľuje účasť na schéme jednotných platieb. V záujme toho, aby sa takéto okolnosti nemohli využívať na obchádzanie platných predpisov o bežnom prevode hospodárstva spojeného s príslušnými čiastkami, na účel uplatňovania takýchto okolností by sa mali ustanoviť určité podmienky a definície.“

14 Článok 1 nariadenia č. 795/2004 stanovoval:

„Týmto nariadením sa ustanovujú predpisy na vykonávanie schémy jednotných platieb, ktorá sa ustanovuje v hlave III nariadenia [č. 1782/2003].“

15 Článok 2 nariadenia č. 795/2004 uvádzal:

„Na účely hlavy III nariadenia [č. 1782/2003] a pre toto nariadenie sa použijú nasledovné definície:

…

j) ‚produkčná jednotka‘ znamená aspoň jedna plocha, za ktorú vzniká v príslušnom období nárok na priame platby, vrátane plochy osiatej krmovinami v zmysle článku 43 ods. 3 nariadenia [č. 1782/2003] alebo aspoň jedno zviera, za ktoré by v príslušnom období vznikol nárok na priame platby, prípadne spojené s príslušným nárokom na prémiu;

…“

16 Článok 15 nariadenia č. 795/2004, nazvaný „Zlúčenia a rozdelenia“, v odseku 2 stanovoval:

„Na účely druhého pododseku článku 33 ods. 3 nariadenia (ES) [č. 1782/2003] ‚rozdelenie‘ znamená rozdelenie jedného poľnohospodára v zmysle článku 2 písm. a) nariadenia [č. 1782/2003] aspoň na dva samostatné poľnohospodárske subjekty v zmysle článku 2 písm. a) nariadenia [č. 1782/2003], z ktorých aspoň nad jedným si z hľadiska riadenia, zisku a finančných rizík ponecháva kontrolu aspoň jedna z právnických alebo fyzických osôb, ktoré pôvodne hospodárstvo riadili, alebo rozdelenie jedného poľnohospodára v zmysle článku 2 písm. a) nariadenia [č. 1782/2003] na aspoň jeden samostatný poľnohospodársky subjekt v zmysle článku 2 písm. a) nariadenia [č. 1782/2003], pričom kontrolu z hľadiska riadenia, zisku a finančných rizík nad tým druhým si <v zmysle článku 2 písm. a) nariadenia [č. 1782/2003] a na druhý, nad ktorým si kontrolu z hľadiska riadenia, zisku a finančných rizík – *neoficiálny preklad*> ponechá poľnohospodár, ktorý pôvodne hospodárstvo riadil.

Počet a hodnota nárokov na platbu sa určí na základe príslušnej čiastky a počtu hektárov, ktoré sa vzťahujú na prevádzané produkčné jednotky pôvodného hospodárstva.“

Talianske právo

17 Prostredníctvom decreto ministeriale n. 1688 (vyhláška ministerstva č. 1688) z 20. júla 2004, decreto ministeriale n. 1788 (vyhláška ministerstva č. 1788) z 5. augusta 2004 a decreto ministeriale n. 2026 (vyhláška ministerstva č. 2026) z 24. septembra 2004 boli v talianskom práve prijaté vykonávacie predpisy k nariadeniam č. 1782/2003 a 795/2004.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

18 Bratia OL a ST vlastnili obchodný podiel v spoločnosti Società Agricola Circe di ST e OL v čase žiadosti o priznanie platobných nárokov v rámci režimu jednotnej platby, ktorú táto spoločnosť podala, a v čase predbežného priznania 130 platobných nárokov na základe plochy obrábanej uvedenou spoločnosťou.

19 Dňa 1. augusta 2002, po predbežnom priznaní týchto nárokov, obaja bratia uzavreli dohodu, ktorá stanovovala sériu súvisiacich právnych úkonov, a to prevod obchodných podielov tej istej spoločnosti, ale tiež obchodných podielov spoločnosti, ktorá bola treťou zmluvnou stranou tejto dohody, a prevod obrábaných plôch. Dôsledkom týchto transakcií bolo, že Società Agricola Circe, konkrétne nová spoločnosť založená výlučne OL a jeho manželkou, už nevlastnila všetky hektáre uvedené v žiadosti o pridelenie platobných nárokov v rámci režimu jednotnej platby, na základe ktorej boli tieto nároky predbežne priznané.

20 AGEA definitívne priznala 71 platobných nárokov spoločnosti Società Agricola Circe. Zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že ďalších 59 platobných nárokov, ktoré boli predtým predbežne priznané, bolo definitívne pridelených spoločnosti Agricola Case Rosse využívajúcej od septembra 2002 pôdu, ktorú previedla Società Agricola Circe di ST e OL.

21 Dňa 5. júna 2006 Società Agricola Circe podala na Tribunale di Roma (Všeobecný súd Rím, Taliansko) žalobu proti agentúre AGEA, ST a spoločnosti Agricola Case Rosse, ktorou sa domáhala jednak určenia svojho nároku na vyplatenie pomoci zodpovedajúcej 130 platobným nárokom a jednak uloženia povinnosti týmto subjektom zaplatiť náhradu škody z dôvodu, že definitívne priznanie 71 platobných nárokov bolo protiprávne, keďže nevyplývalo zo skutočného rozdelenia spoločnosti Società Agricola Circe di ST e OL. Podľa spoločnosti Società Agricola Circe došlo k jednoduchému prevodu obchodných podielov spoločnosti Società Agricola Circe di ST e OL.

22 Rozsudkom z 27. júna 2011 Tribunale di Roma (Všeobecný súd Rím) túto žalobu zamietol. Tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Corte d'appello di Roma (Odvolací súd Rím, Taliansko) z 21. apríla 2017.

23 Tento súd pristúpil k výkladu článku 33 ods. 3 nariadenia č. 1782/2003, presnejšie v ňom uvedeného pojmu „rozdelenie“, pričom usúdil, že tento pojem sa v nariadení používa v širokom a „netechnickom“ zmysle. Podľa uvedeného súdu sa teda tento pojem neprekrýva s definíciou používanou v práve obchodných spoločností, ale vzťahuje sa na všetky situácie, v ktorých sa jeden poľnohospodár stane nástupcom iného poľnohospodára a z ktorých vyplýva zmena pôvodne obrábanej plochy. Okrem toho ten istý súd spresnil, že pomoc musí byť viazaná na obrábanú plochu. Poľnohospodárovi, ktorý obrábal pozemky prevedené v septembri 2002, konkrétne spoločnosti Agricola Case Rosse, teda uvedený súd priznal v pomernej miere platobné nároky, ktoré boli predbežne priznané spoločnosti Società Agricola Circe di ST e OL.

24 Società Agricola Circe podala proti rozsudku z 21. apríla 2017 kasačný opravný prostriedok na Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko), ktorý je vnútroštátnym súdom podávajúcim návrh na začatie prejudiciálneho konania, pričom najmä tvrdila, že tento rozsudok porušuje a nesprávne uplatňuje článok 15 nariadenia č. 795/2004, článok 2 písm. a), články 33, 38, 45 a 46 nariadenia č. 1782/2003, ako aj právnu úpravu, ktorou Talianska republika prijala vykonávacie predpisy k týmto ustanoveniam Únie, konkrétne vyhlášky ministerstva č. 1668 z 20. júla 2004, č. 1788 z 5. augusta 2004 a č. 2026 z 24. septembra 2004.

25 Na podporu svojho kasačného opravného prostriedku Società Agricola Circe najmä tvrdí, že relevantné ustanovenia práva Únie definujú pojem „rozdelenie“ tak, že sa vzťahujú len na situáciu, v ktorej sa poľnohospodársky podnik rozdelí na dva nové podniky. Samotný prevod pozemkov je teda na účely definitívneho priznania platobných nárokov irelevantný.

26 Podľa vnútroštátneho súdu je na vyriešenie sporu, ktorý prejednáva, potrebný výklad článku 15 nariadenia č. 795/2004 a článku 33 nariadenia č. 1782/2003, ako aj iných ustanovení druhého uvedeného nariadenia, a to po prvé na účely určenia rozsahu pojmu „rozdelenie“ poľnohospodárskeho podniku. Po druhé za predpokladu, že tento pojem zodpovedá pojmu použitému v práve obchodných spoločností, a to najmä v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2121 z 27. novembra 2019, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2017/1132, pokiaľ ide o cezhraničné premeny, zlúčenia alebo splynutia a rozdelenia (Ú. v. EÚ L 321, 2019, s. 1), a preto sa nevzťahuje na situáciu, o akú ide v prejednávanej veci, je takýto výklad tiež potrebný na určenie, či a v akom rozsahu je pre definitívne priznanie platobných nárokov relevantné zmenšenie obrábanej plochy, ku ktorému došlo po podaní žiadosti o priznanie platobných nárokov a ich predbežnom priznaní, ale pred definitívnym priznaním týchto nárokov.

27 V tomto kontexte Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa pojem ‚rozdelenie‘ uvedený v článku 33 ods. 3 nariadenia [č. 1782/2003] a v článku 15 nariadenia [č. 795/2004] vykladať s odkazom na pojem práva obchodných spoločností, to znamená, že predpokladá zmenu spoločnosti vedúcu k rozdeleniu pôvodného majetku a súboru plôch obrábaných jedinou spoločnosťou na dva samostatné majetky patriace rôznym právnym subjektom, alebo možno uvedený pojem vykladať extenzívne, to znamená uplatniť ho na každý zmluvný právny úkon, ktorého konečným výsledkom je pridelenie pôvodného majetku a súboru plôch obrábaných pôvodnou ‚poľnohospodárskou‘ spoločnosťou dvom rôznym subjektom, a to aj prostredníctvom prevodu podielov a predaja pozemkov?

2. Je podľa správneho výkladu súboru ustanovení nariadenia č. 1782/2003 (články 2, 23, 24, 33, 34, 36, 38, 43 a 44) na účely definitívneho priznania platobných nárokov (‚titoli‘) SPP pri prvom uplatnení jednotnej platby relevantné zmenšenie obrábanej plochy a počtu hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu, ku ktorému došlo v priebehu roku 2002 po podaní žiadosti ‚poľnohospodárom‘ a predbežnom pridelení platobných nárokov (‚titoli‘), pokiaľ sa tak stalo v dôsledku zmluvných úkonov týkajúcich sa prevodu časti dotknutých pozemkov v roku 2002 a túto zmenu možno v zmysle zmenšenia vykonať aj z úradnej povinnosti pri definitívnom priznaní?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

28 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 33 ods. 3 druhý pododsek nariadenia č. 1782/2003 v spojení s článkom 15 ods. 2 nariadenia č. 795/2004 vykladať v tom zmysle, že pojem „rozdelenie“ v zmysle týchto ustanovení sa vzťahuje na situáciu, v ktorej súvisiace právne úkony, ku ktorým došlo medzi viacerými poľnohospodármi počas referenčného obdobia, vrátane prevodu obchodných podielov a obrábaných poľnohospodárskych plôch, majú za

následok, že pôvodný majetok poľnohospodára a všetky tieto plochy sa pridelia dvom samostatným novým poľnohospodárom, aj keď takáto situácia nepredstavuje „rozdelenie“ v zmysle práva obchodných spoločností Únie, najmä smernice 2019/2121.

29 Na úvod treba po prvé poznamenať, že okolnosť, že nariadenia č. 1782/2003 a 795/2004 boli zrušené, nemá vplyv na predmet sporu vo veci samej, keďže z informácií, ktoré má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že tieto nariadenia sú v prejednávanej veci uplatniteľné *ratione temporis*.

30 V tomto kontexte treba po druhé uviesť, že podľa článku 33 ods. 3 druhého pododseku nariadenia č. 1782/2003, ak k rozdeleniu dôjde počas referenčného obdobia, ktoré podľa článku 38 tohto nariadenia zahŕňa kalendárne roky 2000 až 2002, alebo najneskôr do 31. decembra roka, ktorý predchádza roku uplatnenia režimu jednotnej platby, poľnohospodári, ktorí sú stranami tohto rozdelenia a spravujú dotknuté podniky, majú „pomerný“ prístup k režimu jednotnej platby, teda k podpore príjmov.

31 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu však vyplýva a nikto to nespochybňuje, že súvisiace právne úkony, ktoré najmä v prípade spoločnosti Società Agricola Circe viedli k zníženiu obrábaných poľnohospodárskych plôch v porovnaní s poľnohospodárskymi plochami obrábanými spoločnosťou Società Agricola Circe di ST e OL, sa uskutočnili v priebehu roka 2002, a teda počas referenčného obdobia stanoveného v článku 38 nariadenia č. 1782/2003.

32 Po tretie treba poukázať na to, že podľa vnútroštátneho súdu pojem „rozdelenie“, ako je definovaný v práve obchodných spoločností, predpokladá zmenu jedinej spoločnosti, ktorá má za následok rozdelenie pôvodného majetku a všetkých obrábaných plôch tejto spoločnosti na dva samostatné majetky patriace rôznym právnym subjektom. V tejto súvislosti uvedený súd odkazuje najmä na smernicu 2019/2121, ktorá obsahuje definíciu tohto pojmu. Okrem toho tento súd konštatuje, že v prejednávanej veci Società Agricola Circe di ST e OL nebola predmetom rozdelenia v zmysle práva obchodných spoločností. Z uvedeného vyplýva, že iba širší výklad uvedeného pojmu, než je výklad používaný v práve obchodných spoločností, umožňuje vnútroštátnemu súdu dospieť k záveru, že Società Agricola Circe di ST e OL bola predmetom rozdelenia v zmysle článku 33 ods. 3 druhého pododseku nariadenia č. 1782/2003 v spojení s článkom 15 ods. 2 nariadenia č. 795/2004.

33 Na účely výkladu týchto posledných uvedených ustanovení treba pripomenúť, že nariadenie č. 795/2004 podľa svojho článku 1 v spojení s jeho odôvodnením 1 stanovuje predpisy na vykonávanie schémy jednotných platieb, ktorá je upravená v hlave III nariadenia č. 1782/2003. Na tento účel, ako vyplýva z odôvodnenia 2 nariadenia č. 795/2004, toto nariadenie z dôvodov jasnosti formuluje niekoľko definícií.

34 Podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 795/2004 sa na účely článku 33 ods. 3 druhého pododseku nariadenia č. 1782/2003 pod pojmom „rozdelenie“ rozumie rozdelenie jedného poľnohospodára definovaného v článku 2 písm. a) nariadenia č. 1782/2003 aspoň na dva samostatné poľnohospodárske subjekty, z ktorých aspoň nad jedným si z hľadiska riadenia, zisku a finančných rizík ponecháva kontrolu aspoň jedna z právnických alebo fyzických osôb, ktoré pôvodne hospodárstvo riadili, alebo rozdelenie jedného poľnohospodára v zmysle uvedeného článku 2 písm. a) na aspoň jeden samostatný poľnohospodársky subjekt a na druhý, nad ktorým si kontrolu z hľadiska riadenia, zisku a finančných rizík ponechá poľnohospodár, ktorý pôvodne hospodárstvo riadil.

35 Treba konštatovať, že znenie týchto ustanovení neobsahuje nijaký odkaz na nástroje práva Únie upravujúce právo obchodných spoločností, ako je smernica 2019/2121, ktoré stanovujú reštriktívnejšiu definíciu pojmu „rozdelenie“.

36 Zo znenia uvedených ustanovení okrem toho vyplýva, že neobsahujú ani odkaz na právo členských štátov, pokiaľ ide o vymedzenie pojmu „rozdelenie“ na účely uplatnenia článku 33 ods. 3 druhého pododseku nariadenia č. 1782/2003.

37 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora z požiadaviek jednotného uplatňovania práva Únie, ako aj zo zásady rovnosti vyplýva, že znenie ustanovenia práva Únie, ktoré neobsahuje nijaký výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a pôsobnosť, si v zásade vyžaduje v celej Únii autonómny a jednotný výklad, ktorý musí zohľadňovať nielen znenie daného ustanovenia, ale aj jeho kontext a cieľ sledovaný príslušnou právnou úpravou (pozri v tomto zmysle rozsudky z 25. októbra 2012, Ketelä, C-592/11, EU:C:2012:673, bod 34 a citovanú judikatúru, ako aj z 20. apríla 2023, EEW Energy from Waste, C-580/21, EU:C:2023:304, bod 23 a citovanú judikatúru).

38 Hoci článok 15 ods. 2 nariadenia č. 795/2004 definuje pojem „rozdelenie“ ako rozdelenie poľnohospodára na aspoň dva nové samostatné poľnohospodárske subjekty, z ktorých aspoň nad jedným si z hľadiska riadenia, zisku a finančných rizík ponecháva kontrolu aspoň jedna z právnických alebo fyzických osôb, ktoré pôvodne hospodárstvo riadili, alebo na aspoň jeden samostatný poľnohospodársky subjekt a na druhý, nad ktorým si kontrolu z hľadiska riadenia, zisku a finančných rizík ponechá poľnohospodár, ktorý pôvodne hospodárstvo riadil, toto ustanovenie nespresňuje, akú formu musí mať transakcia rozdelenia poľnohospodára spravujúceho pôvodný poľnohospodársky podnik, aby sa naň tento pojem vzťahoval, a teda aby poľnohospodári spravujúci podniky vyplývajúce z takéhoto rozdelenia boli oprávnení na režim jednotnej platby. Uvedené ustanovenie tak tým, že sa zameriava na situáciu vyplývajúcu z takejto transakcie, definuje tento pojem vo vzťahu k účinkom tejto transakcie.

39 Z uvedeného vyplýva, že znenie článku 15 ods. 2 nariadenia č. 795/2004 umožňuje dospieť k záveru, že pojem „rozdelenie“ uvedený v článku 33 ods. 3 druhom pododseku nariadenia č. 1782/2003 sa uplatňuje na situáciu vyplývajúcu zo súvisiacich právnych úkonov, a najmä z prevodu obrábaných poľnohospodárskych plôch počas referenčného obdobia, aj keď takáto situácia nevyhnutne nespadá pod pojem „rozdelenie“, ako je definovaný v iných nástrojoch práva obchodných spoločností Únie, najmä v smernici 2019/2121.

40 Takýto výklad je potvrdený všeobecnou štruktúrou nariadenia č. 1782/2003, ako aj účelom, ktorý toto nariadenie sleduje.

41 V prvom rade treba v tejto súvislosti uviesť, že zo znenia článku 36 ods. 1 nariadenia č. 1782/2003 v spojení s článkom 43 ods. 1 tohto nariadenia a článku 44 ods. 1 uvedeného nariadenia po prvé vyplýva, že podpora príjmov poľnohospodárov poskytnutá v rámci režimu jednotnej platby sa vypláca za platobné nároky, po druhé, že každý poľnohospodár má platobný nárok na hektár, na ktorý možno poskytnúť uvedenú podporu, a po tretie, že každý platobný nárok viazaný na hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu, zakladá nárok na vyplatenie sumy stanovenej týmto nárokom.

42 V dôsledku toho treba konštatovať, že nariadenie č. 1782/2003 uznáva existenciu vzťahu medzi platobnými nárokmi, na základe ktorých sa vypláca podpora príjmov, na jednej strane a poľnohospodárskymi plochami na druhej strane (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. januára 2010, van Dijk, C-470/08, EU:C:2010:31, body 28 až 30).

43 Existencia tohto vzťahu sa odráža aj v rámci rozdelenia poľnohospodára, ku ktorému došlo počas referenčného obdobia. Zo znenia článku 33 ods. 3 druhého pododseku nariadenia č. 1782/2003 v spojení s článkom 15 ods. 2 druhým pododsekom nariadenia č. 795/2004 totiž vyplýva, že z dôvodu rozdelenia musí byť počet platobných nárokov každého poľnohospodára spravujúceho časť pôvodného poľnohospodárskeho podniku nevyhnutne nižší ako počet platobných nárokov, ktorý bol priznaný celému tomuto poľnohospodárskemu podniku.

44 Podľa prvého z týchto ustanovení tak v prípade rozdelenia počas referenčného obdobia alebo najneskôr do 31. decembra roku, ktorý predchádza roku použitia režimu jednotnej platby, majú poľnohospodári, ktorí spravujú dotknuté poľnohospodárske podniky, pomerný prístup k režimu jednotnej platby za rovnakých podmienok ako poľnohospodár, ktorý spravoval pôvodný poľnohospodársky podnik. Rovnako podľa druhého z uvedených ustanovení sa počet a hodnota platobných nárokov stanovujú najmä na základe počtu hektárov, ktoré sa vzťahujú na prevádzané produkčné jednotky pôvodného poľnohospodárskeho podniku.

45 V druhom rade, pokiaľ ide o cieľ sledovaný nariadením č. 1782/2003, treba najskôr pripomenúť, ako vyplýva z jeho odôvodnenia 24, že spočíva v umožnení prechodu z podpory výroby na podporu výrobcu postupným znižovaním priamych platieb a zavedením oddeleného systému podpory príjmu dosiahnutého vo výrobe, a to konkrétne jednotnej platby stanovenej na základe predchádzajúcich nárokov počas referenčného obdobia, s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárov Európskej únie (rozsudok z 19. septembra 2013, Panellinios Syndesmos Viomichanion Metapoiisis Kapnou, C-373/11, EU:C:2013:567, bod 17).

46 Z odôvodnenia 29 nariadenia č. 1782/2003, podľa ktorého by sa jednotná platba mala stanoviť na úrovni poľnohospodárskeho podniku, ďalej vyplýva, že normotvorca Únie chcel vyhradiť vyplatenie podpory na základe platobných nárokov na hektár poľnohospodárovi, ktorý skutočne obhospodaruje poľnohospodársky podnik, teda súbor produkčných jednotiek.

47 V tejto súvislosti treba uviesť, že Súdny dvor už rozhodol, že poľnohospodárske pozemky sú súčasťou poľnohospodárskeho podniku poľnohospodára, ak má tento právo spravovať ich na účely výkonu poľnohospodárskej činnosti, teda ak má tento poľnohospodár vo vzťahu k týmto pozemkom na účely výkonu svojej poľnohospodárskej činnosti k dispozícii dostatočnú nezávislosť (rozsudok z 9. júna 2016, Planes Bresco, C-333/15 a C-334/15, EU:C:2016:426, bod 37, ako aj citovaná judikatúra).

48 Nariadenie č. 1782/2003, ako vyplýva z jeho odôvodnenia 30, napokon tiež sledovalo cieľ vyhnúť sa špekulatívnym prevodom platobných nárokov vedúcim ku kumulácii takýchto nárokov, ktoré nezodpovedajú poľnohospodárskej skutočnosti.

49 Výklad pojmu „rozdelenie“ uvedeného v článku 33 ods. 3 druhom pododseku nariadenia č. 1782/2003 v tom zmysle, že neumožní dospieť k záveru, že nový poľnohospodár, na ktorého boli počas referenčného obdobia prevedené v rámci súvisiacich právnych úkonov obrábané poľnohospodárske plochy, by mohol mať prístup k režimu jednotnej platby, by ohrozil všetky ciele sledované týmto nariadením č. 1782/2003, ktoré sú uvedené v bodoch 45, 46 a 48 tohto rozsudku, keďže tento výklad by znamenal, že na jednej strane by sa prístup k tomuto režimu

poskytol výlučne a v celom rozsahu poľnohospodárovi, ktorý už tieto plochy nespravuje, a na druhej strane by sa podpora vyplácala za platobné nároky, ktoré už s uvedenými plochami nesúvisia.

50 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že článok 33 ods. 3 druhý pododsek nariadenia č. 1782/2003 v spojení s článkom 15 ods. 2 nariadenia č. 795/2004 sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „rozdelenie“ v zmysle týchto ustanovení sa vzťahuje na situáciu, v ktorej súvisiace právne úkony, ku ktorým došlo medzi viacerými poľnohospodármi počas referenčného obdobia, vrátane prevodu obchodných podielov a obrábaných poľnohospodárskych plôch, majú za následok, že pôvodný majetok poľnohospodára a všetky tieto plochy sa pridelia dvom samostatným novým poľnohospodárom, aj keď takáto situácia nepredstavuje „rozdelenie“ v zmysle práva obchodných spoločností Únie, najmä smernice 2019/2121.

O druhej otázke

51 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že druhá otázka je položená pre prípad, že by odpoveď na prvú otázku znamenala, že pojem „rozdelenie“ uvedený v článku 33 ods. 3 druhom pododseku nariadenia č. 1782/2003 v spojení s článkom 15 ods. 2 nariadenia č. 795/2004 odkazuje na pojem použitý v práve obchodných spoločností.

52 Vzhľadom na odpoveď, ktorá bola poskytnutá na prvú otázku, netreba odpovedať na druhú otázku.

O trovách

53 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

Článok 33 ods. 3 druhý pododsek nariadenia Rady (ES) č. 1782/2003 z 29. septembra 2003, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001, v spojení s článkom 15 ods. 2 nariadenia Komisie (ES) č. 795/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú predpisy na vykonávanie schémy jednotných platieb ustanovenej v nariadení Rady (ES) č. 1782/2003, ktorým sa ustanovujú spoločné predpisy pre schémy priamej podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a určité podporné schémy pre poľnohospodárov,

sa má vykladať v tom zmysle, že:

pojem „rozdelenie“ v zmysle týchto ustanovení sa vzťahuje na situáciu, v ktorej súvisiace právne úkony, ku ktorým došlo medzi viacerými poľnohospodármi počas referenčného

obdobia, vrátane prevodu obchodných podielov a obrábaných poľnohospodárskych plôch, majú za následok, že pôvodný majetok poľnohospodára a všetky tieto plochy sa pridelia dvom samostatným novým poľnohospodárom, aj keď takáto situácia nepredstavuje „rozdelenie“ v zmysle práva obchodných spoločností Únie, najmä smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2121 z 27. novembra 2019, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2017/1132, pokiaľ ide o cezhraničné premeny, zlúčenia alebo splynutia a rozdelenia.

Podpisy